

Презентацію створено за допомогою комп'ютерної програми ВГ «Основа»
«Електронний конструктор уроку»

РОЗДІЛ VII. ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ

Урок 7.2.–7.3. ВГ

Тема 7.1-2. Магнітний азимут і його визначення. Рух за азимутом

Мета

Навчитися рухатися за азимутом, орієнтуватися на місцевості та знаходити об'єкти.

План уроку

1. Магнітний азимут і його направлення на місцевий предмет.
2. Рух за азимутом.
3. Практичне пересування на місцевості за азимутом.
4. Пошук об'єкта на місцевості.

1. Магнітний азимут та його направлення на місцевий предмет

Сутність руху за азимутом полягає в умінні знайти та витримати за допомогою компаса вказаний напрямок руху та точно вийти в призначений пункт.

При визначенні напрямку руху на місцевий предмет користуються магнітним азимутом. Це кут, що вимірюється за ходом годинникової стрілки від північного напрямку до напрямку на предмет. Він має значення від 0° до 360° .

Для визначення магнітного азимуту на місцевий предмет за допомогою компаса треба стати обличчям до цього предмета та зорієнтувати компас. Потім, утримуючи компас в орієнтованому положенні, встановити пристрій так, щоб візирна лінія проріз-мушка співпала з напрямком на місцевий предмет у цьому положенні відрахунок на лімбу проти покажчика в мушки вкаже величину магнітного азимуту (напрямок) на місцевий предмет.

Зворотній азимут — це напрямок від місцевого предмета до точки стояння. Від прямого азимута він відрізняється на 180° . Для його визначення необхідно до прямого азимута додати 180° (якщо він менше 180°) або відняти 180° (якщо він більше 180°).

Для визначення напрямку на місцевості по вказаному магнітному азимуту необхідно встановити покажчик мушки на цифру компаса, що буде відповідати магнітному азимуту та зорієнтувати компас. Потім, утримуючи компас в орієнтованому положенні, помітити на місцевості за візерною лінією проріз — мушка віддалений предмет (орієнтир). Напрямок на цей предмет (орієнтир) і буде відповідати напрямку за магнітним азимутом (див. рис. 186).

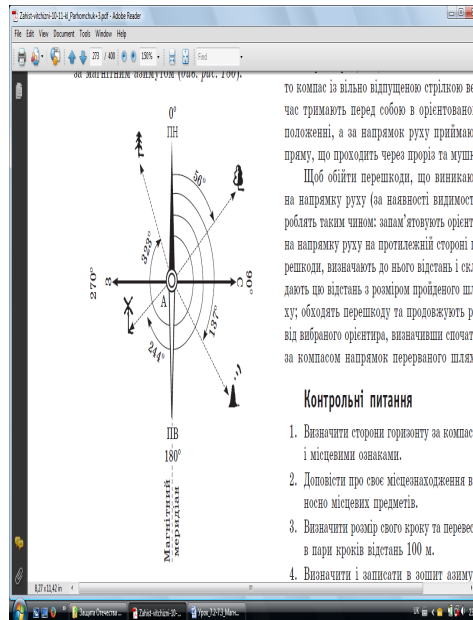

Рис. 186. Магнітні азимуті: на листяне дерево — 56; на фабричну трубу — 137; на повітряний млин — 244

Для руху за азимутами необхідно знати магнітні азимуті з кожного пункту на маршруті руху та відстань між пунктами руху в парі кроків (для людини середнього зросту пара кроків дорівнює 1,5 м). Ці дані готує командир відділення (взводу) й оформлює у вигляді схеми маршруту або таблиці (див. табл. 26).

Таблиця 26

№ з/п	Ділянка маршруту	Магнітний азимут у град.	Відстань у парах кроків
1	Сарай — вишка	80	610
2	Вишка — окремих будинок	88	580
3	Окремих будинок — окреме дерево	78	850

2. Рух за азимутами

Під час руху переходять від одного пункту до іншого, витримуючи напрямку на орієнтир і рахуючи пари кроків. На вихідному та проміжних пунктах за вказаним азимутами за допомогою компаса знаходять напрямку руху. У цьому напрямку вибирають і визначають найбільш віддалений орієнтир (допоміжний) або орієнтир, розташований ближче до проміжного пункту маршруту руху на відкритій місцевості вночі в місті проміжних (допоміжних) орієнтирів використовують нариси місцевих предметів або яскраві зірки, якщо такої можливості нема, то компас із вільно відпущеною стрілкою весь час тримають перед собою в орієнтованому положенні, а за напрямку руху приймають пряму, що проходить через проріз та мушку.

Щоб обійти перешкоди, що виникають на напрямку руху (за наявності видимості), роблять таким чином: запам'ятовують орієнтир на напрямку руху на протилежній стороні

перешкоди, визначають до нього відстань і складають цю відстань з розміром пройденого шляху; обходять перешкоду та продовжують рух від вибраного орієнтира, визначивши спочатку за компасом напрямок перерваного шляху.

Контрольні питання

1. Визначити сторони горизонту за компасом і місцевими ознаками.
2. Доповісти про своє місцезнаходження відносно місцевих предметів.
3. Визначити розмір свого кроку та перевести в пари кроків відстань 100 м.
4. Визначити і записати в зошит азимути можливих напрямків руху від дому до навчального закладу.
5. Пройти відстань 1000 м за азимутом.

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ

Алгоритм дій спостерігача

Для зручності спостереження і детального огляду місцевості призначений спостерігачеві сектор умовно розбивається на такі три зони спостереження: 1) близька, найдоступніша для спостереження неозброєним оком, на відстані 400-500 м; 2) середня, до 1000 м; 3) далека, до межі видимості. Межі зон встановлюються за добре видимими орієнтирами або предметами на місцевості. Орієнтири визначаються справа наліво, від себе вдалину.

Спостерігач спочатку оглядає усе довкола (в наступі — від себе до противника, в обороні — від противника до себе). Потім уважніше оглядає близьку зону (спостереження ведеться справа наліво за умовно визначеними орієнтирами від себе вдалину). Відкриті ділянки оглядаються швидше, закриті — детальніше. Про все помічене спостерігач доповідає командирові, не припиняючи спостереження. У доповіді спостерігач вказує орієнтир і відстань від нього (вправо, вліво, далі, ближче), те, що помічено, наприклад: «Орієнтир два — вліво 50, ближче — 100, біля пожовклого куща — кулемет противника».

Вимоги, які висуваються до вибору і зайняття місця солдатом, якого призначено спостерігачем

Він мусить усе бачити й чути і при цьому залишатися непоміченим для противника. Місце має забезпечувати достатній огляд, маскування, укриття від вогню противника і мати зручні підходи. Не потрібно влаштовуватися на вершинах, горбах, біля самотнього дерева чи будинку, в невеликому гаю, тобто поблизу тих об'єктів місцевості, які привертають увагу противника і допомагають йому орієнтуватися.

Найзручнішими для спостереження є окопи, канави, вирви від снарядів тощо. Місце для спостерігача в них обирається так, щоб позаду був насип, горбок чи пустир, і тоді

постать спостерігача не вирізнятиметься на тлі неба. Поблизу предметів на місцевості (стовпа, дерева) спостереження ведеться з тіньового боку в положенні лежачи.

Презентацію створено за допомогою комп'ютерної програми ВГ «Основа» «Електронний конструктор уроку»

© ТОВ «Видавнича група “Основа”», 2015

Джерела:

Пархомчук В. В. Усі уроки до курсу «Захист Вітчизни». 10–11 класи / В. В. Пархомчук. — Х.: Вид. група «Основа», 2011. — 400 с. — (Серія «Усі уроки»).